

Upravljanje otpadom je složen proces, koji zahtijeva efikasan i sveobuhvatan pristup, usmjeren na smanjenje količine otpada koji se generiše, tj. njegovu ponovnu upotrebu, kao i sakupljanje, transport, preradu i zbrinjavanje.

Kako upravljati otpadom?

Kako se dijeli otpad?

Budući da otpad nastaje usljed različitih ljudskih aktivnosti i njegov sastav je vrlo različit, pa se može podijeliti prema toksičnosti, mjestu nastanka i sastavu.

Prema toksičnosti otpad se dijeli na:

- Opasan • Neopasan • Inertan

Prema mjestu nastanka otpad se dijeli na:

- Komunalni • Kućni • Komercijalni
- Biorazgradivi • Ambalažni • Medicinski
- Industrijski • Građevinski • Poljoprivredni

Prema sastavu otpad može biti:

- Staklo • Otpadna ulja i maziva • Organski
- Otpadne hemikalije • Plastika • Baterije • Papir i karton
- Boje • Električni i elektronski • Jalovina • Stara vozila
- Tekstil • Gume • Metali • Drvo

Da li znaš koliko se u prosjeku na dnevnom nivou proizvede otpada u svijetu, a koliko u Crnoj Gori po stanovniku?

1 - 3,5 kg
Po jednom stanovniku, u većim svjetskim gradovima, proizvede se od 1 kg do 3,5 kg otpada dnevno.

544,1 kg
Prema podacima Uprave za statistiku u Crnoj Gori je u 2020. godini ukupni stvoreni otpad po glavi stanovnika iznosio 489,4 kg, u 2021. godini 526 kg, a u 2022. godini 544,1 kg.

1,5 kg
Ukupno stvoreni komunalni otpad po glavi stanovnika po danu 2020. godine iznosi 1,3 kg, 2021. godine 1,4 kg, a 2022. godine 1,5 kg.

Da li znaš šta je otpad?

Pod otpadom se podrazumijeva: svaki materijal ili predmet koji nastaje u toku obavljanja proizvodnje, uslužne ili druge djelatnosti, predmeti isključeni iz upotrebe, kao i otpadne materije koje nastaju u potrošnji i koje, sa aspekta proizvođača, odnosno potrošača, nijesu za dalje korišćenje i moraju se odbaciti.

Otpad je i nepotreban, neželjen ili suvišan materijal preostao nakon završetka nekog procesa.

Čini dobro - RECIKLIRAJ!

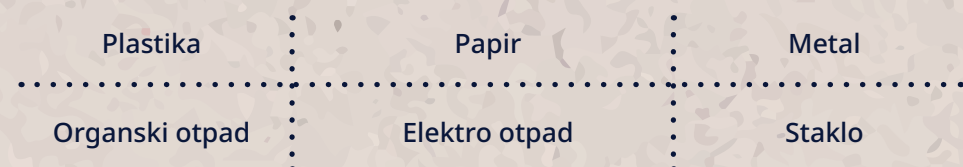
Šta je RECIKLAŽA?

Reciklaža predstavlja proces izdvajanja materijala iz otpada i njegovo ponovno korišćenje u iste ili slične svrhe.

Proces uključuje sakupljanje, izdvajanje, preradu i izradu novih proizvoda iz iskorišćenih stvari i materijala.

Šta se sve može reciklirati?

Da li ste znali ?

Vrijeme potrebno da se neki materijali prirodno razlože na deponiji ili u prirodi:

- hrana, cvijeće i svi organski proizvodi - 1 do 2 nedjelje
- papir (neplastificiran) - 10 do 30 dana
- pamučna odjeća - 2 do 5 mjeseci
- vuneni predmeti - 1 godina
- žvakaća guma 5 godina do nekoliko decenija
- opušak od cigarete 5 - 400 godina
- drvo - 10 do 15 godina
- plastični materijali - 100 - 1.000 godina
- plastika - do 500 godina
- konzerva - 100 do 500 godina
- plastična kesa - 400 do milion godina
- staklena flaša - nikada

RECIKLAŽOM 1 TONE PLASTIKE UŠTEDI SE:

Zašto je važno reciklirati?

- Očuvanje prirodnih resursa (drva, metal, staklo i nafta)
- Smanjenje zagađenja (vode, vazduha i zemlje)
- Očuvanje ekosistema
- Zaštita zdravlja ljudi i životinja
- Energetska efikasnost
- Ekonomska korist (nova radna mjesta i podsticaj ekonomiji)
- Smanjenje deponija
- Očuvanje prirode
- Čistija okolina

Recikliranjem **PET ambalaže** štedimo **84%** energije potrebne za izradu te iste ambalaže iz sirovina.

OZNAKE NA PLASTIČNOJ AMBALAŽI

Šta je „EKO DASKA“ ?

„Eko daska“ je naziv projekta reciklaže plastičnog otpada koji je razvila firma Fin-Ing d.o.o. u odjeljenju 3D soba iz Podgorice.

Osmislili su proces kojim se plastični otpad pretvara u dasku od koje se prave eko klupe i drugi proizvodi. Cilj je da se što više predmeta, koji se sada proizvode od prirodnog drveta, proizvode od reciklirane plastike, kako bi se sačuvala šume i reciklirao plastični otpad, te od istog pravili proizvodi koji su znatno trajniji, jednostavniji za održavanje, otporniji i ekonomski isplativiji od proizvoda od drveta.

Koja vrsta plastike se najčešće reciklira za proizvodnju eko daske?

Najčešće se recikliraju HDPE (polietilen visoke gustine) i PP (polipropilen) vrste plastike, čije su oznake na ambalaži 2 (HDPE) i 5 (PP).

Da li znate šta se sve može dobiti reciklažom plastike?

Reciklažom plastičnih boca nastaje sirovina koja se može koristiti za proizvodnju odjeće, vreća za spavanje, igraćaka i drugih predmeta.

Od jedne tone otpadnih plastičnih materijala može se dobiti **375 L** benzina i dizela.

Od **5** plastičnih „dvolitarki“ reciklažom se može napraviti jedna ski jakna.

Za izradu jednog dresa potrebno je **13** plastičnih boca od pola litra.

Koje su karakteristike i prednosti EKO DASKE ?

Otpornost na vlagu, truljenje, UV zrake i različite vremenske uslove, što je čini odličnim izborom za pravljenje klupa, stolova i stolica, kanti za smeće, i svih predmeta koji se mogu koristiti na otvorenom.

Vijek trajanja eko daske je minimum 10 godina. Daska se na kraju njenog funkcionalnog vijeka može ponovo reciklirati, te joj se na taj način dati novi životni vijek. Upotrebom eko daske povećava se korišćenje reciklažne plastike, na taj način se čuva drveće i smanjuje količina otpada.

